

Vergaderjaar 2016–2017

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 690

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 mei 2017

Ieder jaar stelt het Ministerie van VenJ voor de voorjaarsbesluitvorming de zogenaamde PMJ-ramingen op. Met het Prognosemodel Justitiële ketens (PMJ) wordt de ontwikkeling van de capaciteitsbehoefte in de strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuursrechtelijke keten geraamd. Hierbij treft u de ramingen tot en met 2022 aan.

Reikwijdte en opzet van de PMJ-ramingen

De PMJ-ramingen worden opgesteld in aantallen producten, zoals gedefinieerd voor het PMJ-model. Voorbeelden daarvan zijn aantallen rechtszaken, aantallen toevoegingen rechtsbijstand en de behoefte aan celcapaciteit. De behoefte aan politiecapaciteit wordt niet geraamd met het PMJ. Dit komt voornamelijk doordat de politie ook andere taken heeft naast die in de strafrechtketen. Dit zijn bijvoorbeeld het verlenen van noodhulp en het bewaken van de openbare orde. Wel worden grootheden geraamd als aantallen geregistreerde misdrijven, ophelderingen en verdachten.

De PMJ-ramingen bestaan uit twee delen. Ten eerste wordt door het WODC in samenwerking met de Raad voor de rechtspraak berekend wat de capaciteitsbehoefte in de ketens is bij ongewijzigd beleid, de zogeheten «beleidsneutrale raming». Dit gebeurt middels een econometrisch model, waarbij gebruik gemaakt wordt van in het verleden gevonden verbanden tussen externe ontwikkelingen (demografische, economische en maatschappelijke) en ontwikkelingen in de verschillende justitieketens.

Ten tweede worden effecten gekwantificeerd van nieuwe wet- en regelgeving evenals andere voorgestelde (beleids-)maatregelen die invloed hebben op de capaciteitsbehoefte, maar waarvan de effecten nog niet geheel zichtbaar zijn in de ervaringscijfers waarmee wordt gerekend voor de neutrale raming. Dit gebeurt door alle ketenpartners in afstemming met elkaar en het WODC. Het gaat uitdrukkelijk om zaken die

invloed hebben op de capaciteit, oftewel die zorgen dat de behoefte aan een product meer of minder wordt (de kwantiteit of «Q»).

De beleidsneutrale ramingen en de gekwantificeerde beleidsmaatregelen tezamen zijn de «beleidsrijke ramingen».

Uitkomsten PMJ-ramingen tot en met 2022

In de bijlagen zijn de geraamde capaciteitsbehoeftes in de drie ketens opgenomen. In bijlage 1¹ vindt u de beleidsrijke ramingen zoals u ze voorheen vond in het memorie van toelichting van de VenJ-begroting. Het cahier van WODC en de Raad voor de rechtspraak vindt u als bijlage 2 bij deze brief². Dit is dezelfde publicatie die tot twee jaar geleden steeds in september werd uitgebracht en ook te vinden zal zijn op de website van het WODC (www.wodc.nl).

De belangrijkste oorzaken van wijzigingen in de PMJ-prognoses zijn wijzigingen in de economische ramingen van het CPB en de secundaire effecten van de asielinstroom. Dit heeft een effect op de prognoses van de justitiële keten. De demografische factoren en maatschappelijk factoren daarentegen zijn vrij stabiel met weinig wijzigingen van jaar tot jaar.

De door het CBS vastgestelde daling van criminaliteit en slachtofferschap die onder andere naar voren komt in de Veiligheidsmonitor 2016³, ziet u terug in de ramingen van de capaciteitsbehoeftes in de toekomst. Het CBS ziet al meerdere jaren een daling in vier indicatoren op het terrein van criminaliteit en veiligheid (geregistreeerde misdrijven, geregistreeerde verdachten, slachtofferschap en het onveiligheidsgevoel). De aangiftebereidheid is vergelijkbaar met voorgaande jaren. De prognose is dat het aantal misdrijven en het aantal verdachten dat instroomt in de strafrecht-keten daalt met gemiddeld 0,8% respectievelijk 1,1% per jaar. Dit werkt door in de keten, vooral richting de executie bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

Het WODC is momenteel bezig met de ramingen die in het verleden zijn gemaakt, te vergelijken met de realisatiecijfers. De uitkomsten van dit onderzoek zullen naar verwachting in de zomer beschikbaar komen. Daarnaast is het WODC onlangs gestart met een onderzoek naar niet-geregistreeerde criminaliteit, in het bijzonder cybercrime en ondermijning.

PMJ en begroting

De PMJ-ramingen dienen als input voor de reguliere begrotingsbesluitvorming zoals dat ieder voorjaar plaatsvindt. De vertaling van de ramingen naar de VenJ-begroting 2018 komt derhalve aan de orde in de ontwerp-begroting die op Prinsjesdag door de Minister van Financiën wordt aangeboden. Uw Kamer zal dan ook uiterlijk op Prinsjesdag worden geïnformeerd over de concrete maatregelen die naar aanleiding van de huidige PMJ-ramingen genomen worden.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2017/09/veiligheidsmonitor-2016>